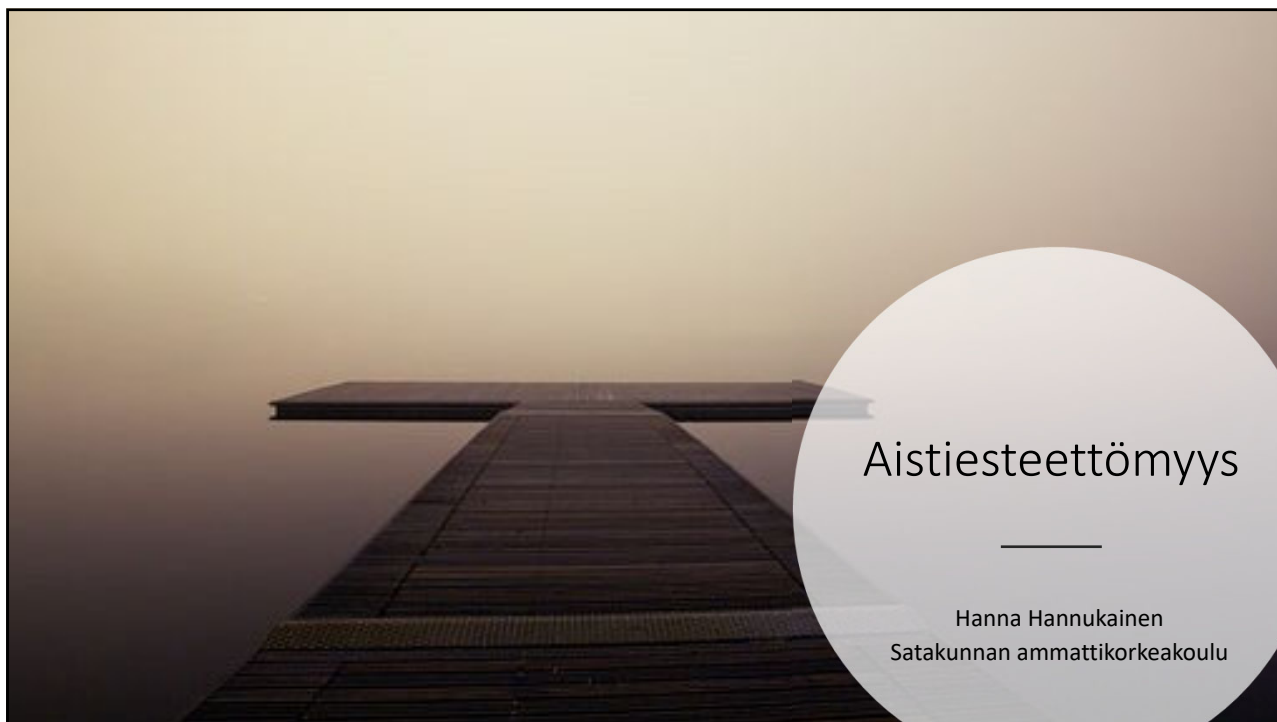

1

2

Aistiesteettömyys ei ole keneltäkään pois

- Vietämme suuren osan arjestamme **aisteille melko kuormittavissa ympäristöissä**
 - Päiväkodit, koulut, työpaikat, julkiset tilat, visuaalisia ärsykeitä tulviva media...
 - Noin 15-20 % meistä erityisherkkiä ja aistikuormitus vaikuttaa meihin kaikkiin...
- Ihmisen luovuus, oppiminen, muistaminen, rakentavassa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa oleminen vaatii myös muuta
 - jos emme saa sitä, käymme ylikierroksilla, mikä näkyy tavassamme olla toisten kanssa
 - **Kanarianlintu -esimerkki**

3

Poimintana koulumaailmasta

- Aistiesteettömyyden tavoitteena siirtää huomio yksittäisestä henkilöstä laajemmin ympäristöihin, joissa arkeamme vietämme
 - Ei ole järkevää syyllistää yksilöä siitä, että luomme liian virikkeellisiä ympäristöjä
- Esimerkiksi avoimet oppimisympäristöt nostavat herkemmin esiin niitä oppijoita, jotka olisivat pärjänneet aistikuormitukseltaan riisutummassa ympäristöissä

yle Uutiset Areena Urheilu Valikko

Lapsella ei ollutkaan ADHD:ta – psykologin mukaan avoimissa oppimisympäristöissä opiskelevia koululaisia on tulkittu virheellisesti ylivilkkaiksi

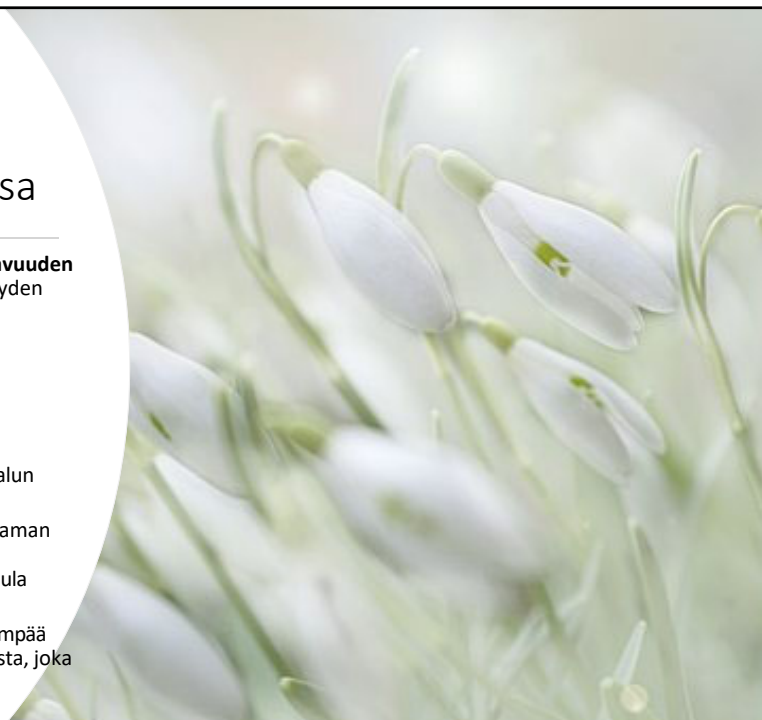
Erityisesti aistiliherkkyyksistä kärsivät lapset ovat riskissä tulla väärinymmärretyiksi hälyisissä oppimisympäristöissä.

4

Kehittämistyö aistiesteettömyyden parissa

- **Satakunnan AMKin esteettömyyden ja saavutettavuuden tutkimusryhmä** on halunnut laajentaa esteettömyyden käsitettä ja tutkimusaluetta
 - Kovin vähän löytyi tutkimustietoa siitä, miten ympäristö näyttäytyy eri aisteille
- Päätimme keskittyä asiaan:
 - Laadimme Aistiesteettömyyden kartoitustyökalun 2014
 - Toteutimme vuosina 2018-2019 ARAn rahoittaman Aistiesteettömät asumisratkaisut –hankkeen; yhteistyökumppanina sisustussuunnittelija Paula Hellberg
 - Nyt työöstämme **DigiNepsy-hankkeessa** kevyempää versiota aistiesteettömyyden kartoitustyökalusta, joka on käytettävissä mobiilisti

5

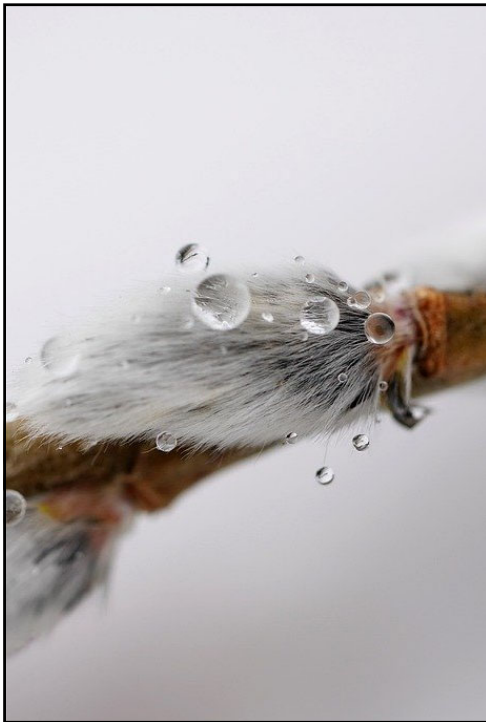
Luomalla aistiesteettömiä ympäristöjä voidaan vähentää ei-toivottua käyttäytymistä, auttaa henkilöitä palautumaan nopeammin kuormituksesta ja saamaan omat voimavaransa paremmin käyttöön.

Samalla voimavaroja vapautuu johonkin muuhun, kuten uuden oppimiselle ja vastavuoroiselle vuorovaikutukselle.

Aistiesteettömyys on osallisuuden tukemista

6

Aistiesteettömyydessä on kyse toimintakulttuurista

- Aistiesteettömyydessä EI ole kyse vain seinien maalaamisesta tai kalusteiden paikoista
- Aistiesteettömyys on mitä suuremmassa määrin TOIMINTAKULTTUURIASIAA
 - On tärkeää tunnistaa, mistä asioista kukakin ohjattava/asiakas kuormittuu ja miten hän rentoutuu
 - Myös omalla ohjausotteellamme voimme tehdä tilanteesta asiakkaalle joko turvallisen tai stressaavan
 - Ilman toimintakulttuurin huomioimista aistiesteettömyys jää tyhjäksi!!

7

Poiminta
Australiasta

8

2. Aistiesteettömien ympäristöjen luominen

9

Mihin kiinnitämme aistiesteettömydessä huomiota?

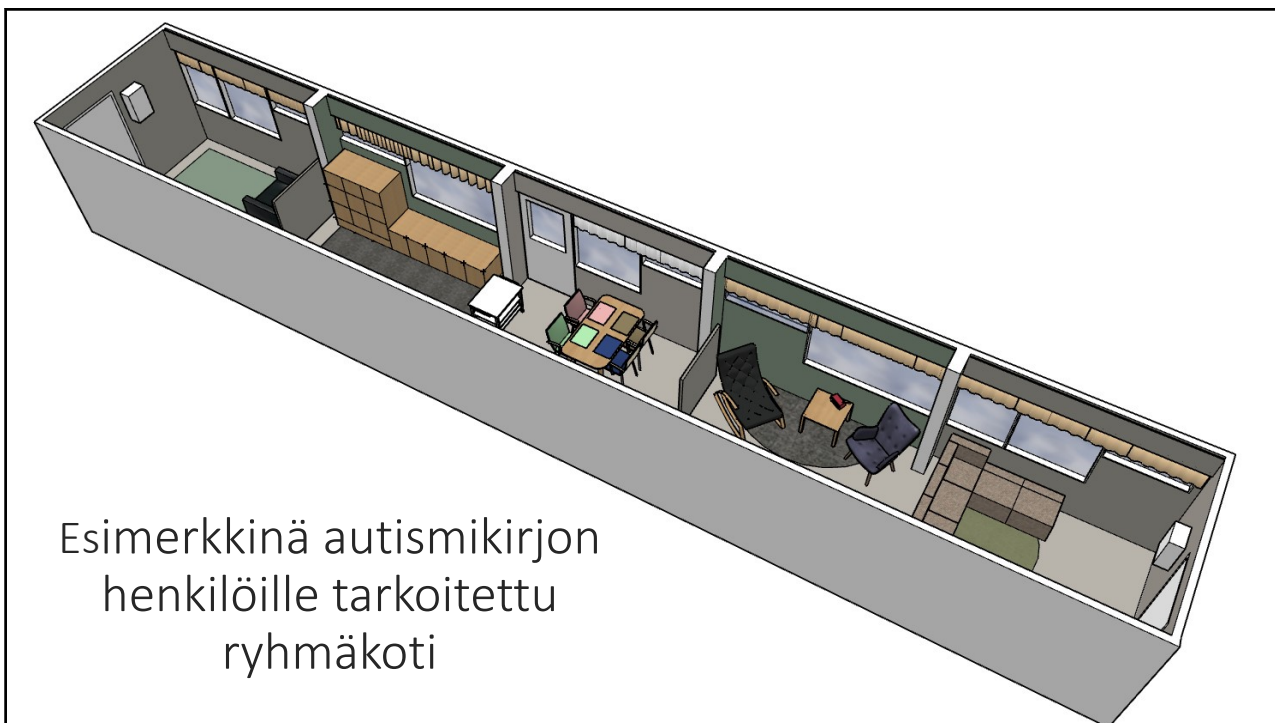
- **Tilojen selkeys**, selkeät toiminnalliset kokonaisuudet tiloissa (tiloja tilan sisällä)
- **Epäsuora valaistus**, valaistuksen muunneltavuus ja säädeltävyys
- **Akustiset ratkaisut**
- Materiaalivalinnoissa suositetaan puuta + muita **luonnonmateriaaleja**
- Luonnonläheinen ja **harmoninen värimaailma**, vältetään sekavia pintamateriaaleja
- **Ylöspäin vaaleneva värit**
- Sopivassa määrin **ovaaleja muotoja**
- **Mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen** muita häiritsemättä (kiipeilyt, keinumiset, hyppimiset...)
- **Arjen toimivuutta ja omatoimisuutta** tukevat säilytysratkaisut
- **Kodikkuus**, kerroksellisuus ja asukkaan näköiset ratkaisut

10

Aistiesteetön asunomessukohde

11

Esimerkkinä autismikirjon
henkilöille tarkoitettu
ryhmäkoti

12

Mitä on opittu?

- **Aistiesteettömyys on eri ihmisille eri asioita**
 - Minulle kaunis ja harmoninen kokonaisuus saattaa sisältää sinulle liikaa ärsykeitä
 - Tiettyjä miellyttäväksi koettuja elementtejä ja **yhteisiä linjoja kuitenkin löytyy** (koottuna edellä)
- **Kyse ei ole vain rahasta** vaan pienetkin muutokset olla usein todella tärkeitä
- **Emme voi jättää tukea tarvitsevan asiakkaan vastuulle, että hän osaisi vaatia aistiesteettömiä ratkaisuja – vastuu on AINA työntekijällä!**
 - Tietoisuuden lisääminen on tärkeää

13

KIITOS!

Lehtori Hanna Hannukainen
Satakunnan ammattikorkeakoulu
hanna.hannukainen@samk.fi
044 710 3109

14